

Hành Hương Thánh Đô

Năm Thánh Lòng Thương Xót (5)

Rời nhà thờ Chúa Giêsu, chúng tôi được Cha Mai Kha dẫn đến phòng của Thánh I-nhã, nơi đây đoàn được thầy Phêrô Lê Hoàng Nam đón tiếp và giới thiệu về cuộc đời của Thánh nhân qua những bức ảnh được treo trên tường, từng bức ảnh một được Thầy diễn giải thật sâu sắc.

Thánh Inhaxio, tổ phụ dòng Tên, tên thật là Inigo Lopez de Loyola, sinh năm 1491 tại xứ Basque, Tây Ban Nha. Vốn tính tình ương bướng và đầy tham vọng, ngay từ nhỏ, Inigo đã không từ khước bất cứ một thủ đoạn nào để mong sao có được một chỗ đứng vững chắc trong xã hội và trong triều đình. Thế nhưng, ngài luôn phải nhận lấy những thất bại dù ngài rất tài năng.

Trong một trận chiến diễn ra tại Pamplona năm 1521, ngài đã bị một viên đại bác bắn vào chân và bị thương rất nặng. Cũng chính từ đây, cuộc đời của ngài đã được biến đổi. Ngài được đưa về Loyola để dưỡng thương. Để bảo toàn tính mạng cho ngài, người ta đã phải thực hiện những cuộc phẫu thuật ở chân. Những cuộc phẫu thuật ấy diễn ra hết sức đau đớn đến độ anh của ngài khi chứng kiến cũng phải thừa nhận là bản thân không thể chịu được cơn đau như thế. Vậy mà chẳng ai nghe Inigo kêu la hay rên rĩ một lần nào. Ngay trên giường bệnh, đối diện với sự thất bại tràn trề, Inigo vẫn không từ bỏ tham vọng theo

đuổi những vinh hoa thế gian của mình. Khi thấy vết thương đã làm cho chân mình trở nên xấu xí, hai đôi chân không còn bằng nhau, Inigo đã nhất quyết xin bác sĩ phẫu thuật “thẩm mỹ” lần nữa, vì ngài không thể chấp nhận một thân hình khập khiễng như thế này. Trước sự cương quyết của ngài, cả gia đình và các bác sĩ đành ưng thuận. Tuy nhiên, đôi chân ngài cũng không thể lành lặn như xưa. Do di chứng của vết thương này mà cả cuộc đời, ngài phải đi “cà nhắc”.

Inigo vẫn còn mơ tưởng rất nhiều đến một cuộc sống quyền lực và xa hoa. Trong thời gian dưỡng thương ở nhà, ngài lập ra rất nhiều kế hoạch cho mình. Nhưng chính trong giây phút ngài đang hăm hở theo đuổi con đường công danh thì Chúa đã can thiệp vào đời ngài một cách thật kỳ diệu. Do quá buồn chán, ngài đã xin chị dâu cho mình vài cuốn tiểu thuyết lãng mạn đọc để giết thời gian. Nhưng chẳng có cuốn sách nào trong toà lâu đài ngoại trừ cuốn Hạnh Các Thánh và Cuộc Đời Đức Giêsu. Bất đắc dĩ, ngài mới chịu cầm lấy để đọc vì nếu không đọc thì cũng không biết phải làm gì. Thiên Chúa đã theo những dòng chữ mà ngài đọc để đi vào trong tâm trí ngài. Đôi mắt Inigo như chợt bừng sáng vì ngài khám phá ra được những điều mà bấy lâu nay ngài không biết. Một cuộc chuyển biến nội tâm rất lớn xảy ra trong ngài. Ngài tự hỏi về ý nghĩa cuộc đời mình, về những gì mình đang theo đuổi. Rồi ngài thấy có hai dòng cảm xúc đan xen xảy đến: một cái đến bất chợt, làm ngài thấy khoan khoái một chút rồi nhanh chóng bỏ đi; một cái đến rất nhẹ nhàng, êm đềm và lưu lại trong ngài rất lâu. Thiên Chúa đã giúp ngài nhận ra rằng cái thứ nhất đến từ ma quỷ còn cái thứ hai đến từ Thiên Chúa. Thế rồi, ngài quyết tâm từ bỏ con người cũ, sống theo một lý tưởng mới. Vào một đêm nọ, ngài

đã thấy Đức Mẹ bằng Chúa Hài Nhi hiện ra với mình. Thị kiến này hết như một cuộc xác chuẩn cho đời sống mới mà Thiên Chúa dành cho Ngài.

Khi bình phục, bất chấp những phản đối của gia đình, ngài đã âm thầm trốn đi, mang trong mình ý hướng sẽ đi hành hương đất thánh và tìm một lý tưởng mới cho mình. Để khỏi bị phát hiện, ngài đã đổi quần áo sang trọng của mình với một người ăn xin. Ở Monserat, ngài đã thực hiện một cuộc canh thức thâu đêm rồi dâng thanh kiếm của mình trước ảnh Đức Mẹ

ở đây để thể hiện ý muốn quyết tâm từ bỏ mọi sự. Giờ đây, ngài không còn muốn phục vụ vua trần gian nữa, nhưng chỉ tìm và thực thi ý của Vua Hằng Sống. Thanh kiếm bấy lâu nay gắn bó với ngài, là phương tiện ngài dùng để theo đuổi những gì thuộc về thế gian, nay được dâng cho Đức Mẹ. Ngài dâng thanh kiếm, nhưng thực ra là dâng cả con người mình, dâng cả ước nguyện, lý tưởng, kế hoạch, tương lai, dự tính. Nhiều lần sau đó, Inhaxio liên tục cầu nguyện với Mẹ để xin Mẹ phù trợ mình trên bước đường mình đi.

Inhaxio đã trải qua thời kỳ thanh luyện rất gian khổ ở Mansera. Tại đây, do không có kinh nghiệm gì về đời sống thiêng liêng, ngài đã phải tự mày mò để tìm cho mình một lối sống. Ngài đã cầu nguyện rất nhiều giờ, ăn chay,

nhiệm nhật, đánh tội, sống trong những cái hang như những nhà ẩn tu. Cứ tưởng rằng những điều này sẽ mang đến cho ngài niềm hạnh phúc! Nhưng không, càng lúc ngài càng cảm thấy cuộc sống mình thật bế tắc. Những cơn cám dỗ bảo ngài hãy bỏ cuộc lần lượt kéo tới. Ngài đã cầu nguyện, đi lễ, xưng tội, gặp các cha linh hướng nhiều lần để xin lời khuyên nhưng tất cả đều vô nghĩa. Ngài buồn bực đến độ đã

có lúc nghĩ đến chuyện tự tử vì thấy mình mất đi hướng sống.

Chính trong cơn túng quẫn ấy, Thiên Chúa lại đến với ngài qua những thị kiến và dạy dỗ ngài như thầy giáo dạy một học trò nhỏ. Một trong những thị kiến nổi tiếng nhất là thị kiến Cardoner. Ngài kể lại rằng lúc ấy, khi ngài đang ngồi bên con sông Cardoner thì ngài thấy Thiên Chúa Ba Ngôi hiện ra với mình như ba phím đàn. Thị kiến diễn ra chỉ trong chớp nhoáng nhưng những gì mà ngài nhận được lúc ấy còn hơn tất cả những gì ngài đã học được trong suốt quãng đời còn lại.

Ngài bắt đầu thay đổi đời sống, từ bên ngoài đến bên trong. Ngài ăn uống đàng hoàng, râu tóc gọn gàng, tắm rửa sạch sẽ và bắt đầu thực thi những công việc tông đồ. Nhưng khó khăn vẫn cứ kéo đến! Vì không có bằng cấp gì nên việc giảng dạy giáo lý của ngài gặp phải sự chống đối của giáo quyền. Lời giảng dạy của ngài có sức thu hút người khác nên toà dị giáo sợ rằng ngài đang truyền bá những tư tưởng lạc đạo, dù họ không tìm thấy một sai phạm nào trong những lời dạy của ngài. Nhưng dù sao, họ vẫn bắt và bỏ tù ngài đến hai lần. Trong thời gian này, ngài cũng quy tụ hai nhóm bạn để cùng nhau làm việc tông đồ, nhưng cả hai lần đều thất bại. Nhóm bạn nhanh chóng tan rã. Nhận thấy rằng việc tông đồ của mình sẽ gặp nhiều khó khăn nếu không có bằng cấp được Giáo Hội công nhận, ngài đã quyết tâm sang Paris để học. Tại đây, ngài đã gặp và kết bạn với Phêrô Favre và Phanxico Savie. Hai sinh viên trẻ này đã sớm có ấn tượng về đời sống thiêng liêng của Inhaxio. Ba người giúp nhau trong học tập và nhanh chóng trở nên thân thiết với nhau.

Sau đó, cũng có một số người khác được đời sống của Inhaxio cảm hoá. Họ trở thành một nhóm bạn thân thiết, có chung với nhau một lý tưởng là phục vụ Chúa bằng cả cuộc đời mình. Tại Monmatre, họ đã tuyên khấn khiết tịnh và khó

nghèo để sống cho lý tưởng này. Tất cả họ đều muốn đến Giêrusalem để sống và chết cho Chúa. Nhưng vì lý do khách quan, họ đã không đi được. Họ không biết làm gì nên đành quay về Roma, với ý định sẽ đặt mình dưới quyền sai khiến của Đức Thánh Cha. (Đây chính là tiền thân của lời khẩn thứ tư trong dòng Tên: vâng phục Đức Thánh Cha trong những gì liên quan đến sứ mạng). Họ chia ra thành những nhóm nhỏ để về.

Inhaxio đi cùng với hai người nữa. Đến một nhà nguyện nhỏ ở La storta, đang lúc cả ba đang cầu nguyện thì Inhaxio được ban cho một thị kiến nữa. Ngài thấy Chúa Cha, tay chỉ vào ngài, mắt nhìn Chúa Con đang vắt thập giá và nói rằng: “Ta muốn con nhận người này là người phục vụ.” Chúa Con đã nhìn Inhaxio và nói rằng: “Ta muốn con phục vụ Chúng Ta.”

Đối với Inhaxio, thị kiến này chính là một sự xác chuẩn cho ý muốn phục vụ Chúa và Giáo Hội của ngài. Đã từ lâu, ngài đã cầu xin Mẹ Maria đặt ngài với Con của Mẹ. Giờ đây, chính Ba Ngôi Thiên Chúa đến với ngài như một sự đồng ý. Với thị kiến này, Inhaxio tin tưởng hơn vào những gì ngài mà nhóm bạn đã hoạch định, rằng việc ngài đi về Roma là phù hợp với ý định của Thiên Chúa. Về tới Roma, nhóm bạn đã nhanh chóng gặp Đức Giáo Hoàng và trình bày ước nguyện. Đức Giáo Hoàng đã rất vui khi có một nhóm người vừa tri thức vừa thiêng liêng đồng tâm hiệp lực giúp đỡ mình. Thế rồi, Giáo Hoàng đã trao cho họ những sứ mạng quan trọng ở khắp nơi trên thế giới.

Trước nguy cơ nhóm có thể tan rã vì mỗi người một phương, chẳng biết có còn gặp lại nhau nữa không. Họ đã nảy sinh một ý tưởng: hãy thành lập một dòng tu. Trước đây, họ đã khẩn hai lời khẩn khiết tịnh và khó nghèo rồi. Giờ đây, chỉ cần chọn một người và khẩn lời khẩn vâng phục người đó nữa thôi là được. Qua hai lần bỏ phiếu, tất cả đều chọn

Inhaxio làm bề trên. Inhaxio, dù không muốn, nhưng nhận thấy đó là ý Chúa nên cũng chấp nhận. Năm 1551, bản Định Thức Thể Chế của dòng Tên được Giáo Hoàng phê chuẩn. Từ đó, một dòng tu mới ra đời. Inhaxio đã sống tại Roma từ đó cho đến cuối đời. Ngài viết thư điều hành dòng, nâng đỡ anh em, soạn thảo Hiến Pháp. Ngài qua đời tại căn phòng nhỏ của mình vào năm 1556 và được phong thánh năm 1622. Hội dòng mang tên Giêsu (dòng Tên) không ngừng lớn mạnh từ đó và luôn theo đuổi lý tưởng phục vụ Chúa và các linh hồn mà Đấng Tổ Phụ đã khơi lên.

Mỗi người sinh ra đều có một lịch sử, một câu chuyện và một sứ mạng. Câu chuyện cuộc đời của mỗi người không ai giống ai nhưng tất cả đều nằm trong sự quan phòng của Thiên Chúa. Ai có thể ngờ rằng một chàng thanh niên ham quyền lực và đầy tham vọng, bất chấp mọi thủ đoạn như Inigo lại có ngày trở thành một vị thánh, Đấng Sáng Lập một dòng tu nổi tiếng và sức ảnh hưởng lớn nhất thế giới như hiện nay? Từng bước đường Chúa dẫn Inhaxio đi hết như một hành trình đầy huyền nhiệm, qua những khúc quanh co, đến những chỗ gặp gheñh, rồi sau khi để mình hoà tan vào bàn tay Chúa, Inhaxio tiến vào cung điện thánh, nơi ngập tràn vinh quang gấp tỷ tỷ lần những lâu đài xa hoa mà ngài thấy nơi trần thế. Vào những năm cuối đời, Inhaxio khẳng định rằng: “Ngài muốn gặp Chúa lúc nào cũng được!” Đây hẳn là điều mà mỗi người chúng ta đều ao ước, không chỉ riêng những tu sĩ dòng Tên con cái của Ngài, nhưng còn của hết thảy mọi tín hữu trong Giáo Hội. Dễ thôi: hãy cứ để lòng mình mềm ra, hãy cứ để Chúa thoải mái thực thi điều Chúa muốn trên cuộc đời mình, hãy cứ để Chúa dẫn mình đi, Chúa sẽ thực hiện trên chúng ta những điều kì diệu như Ngài đã làm trên cuộc đời thánh Inhaxio. Ai biết được...! (*Thầy Phêrô Lê Hoàng Nam, SJ*)